

**Pytania z odpowiedziami dla naboru nr FEDS.08.01-IZ.00-035/23 oraz FEDS.08.01-IZ.00-036/23
z dn. 26.09.2023 r.**

L.P.	ZAGADNIENIE	PYTANIE	ODPOWIEDŹ
1.	Nowe miejsca przedszkolne	Czy w działaniu 8.1.A utworzenie nowych miejsc przedszkolnych będzie obligatoryjne, czy takie działanie nie musi wystąpić? Jeżeli przedszkole planuje od września 2024 r. utworzyć nowe miejsca, czy będzie możliwość uznać za koszt kwalifikowalny miejsca, które powstaną na etapie pisania wniosku?	Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych nie jest obligatoryjnym działaniem w projekcie. Zgodnie z „Wytocznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” okres kwalifikowalności wydatków w ramach projektu określony jest w umowie o dofinansowanie projektu. W umowie o dofinansowanie projektu okresem realizacji projektu jest data od rozpoczęcia realizacji projektu do zakończenia realizacji projektu. Okres ten jest równoznaczny z okresem kwalifikowalności wydatków w ramach projektu. Jeżeli w ramach projektu chcemy sfinansować koszty utworzenia nowego miejsca przedszkolnego, które będzie funkcjonowało zgodnie z treścią pytania od września 2024 r. to będzie to koszt kwalifikowalny, o ile rozpoczęcie realizacji projektu we wniosku o dofinansowanie projektu będzie zaplanowane przed tą datą.
2.	Zakres wsparcia	W ogłoszonym konkursie wskazano obligatoryjny typ projektu 8.1.A – zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej. Typ A zawiera 5 podpunktów (a, b, c, d i f). Czy składając wniosek musimy obligatoryjnie spełnić wszystkie podpunkty. Nie planujemy zwiększania miejsc wychowania przedszkolnego (podpunkt a), zaplanowaliśmy działania z podpunktów b, c, d i f. Czy tak zaplanowane działania będą uznane, że obligatoryjny punkt A został spełniony?	Wskazany w typie działania 8.1.A zakres wsparcia dotyczy priorytetowych, ale również przykładowych działań, które mogą być realizowane w ogłoszonych naborach. Zatem łączna realizacja podpunktów od a) do e) nie jest obligatoryjna. Natomiast proszę zapoznać się z załącznikiem nr 1 do Regulaminu wyboru projektów, gdzie zawarte są wskazówki nt. zadań, które powinny znaleźć się w realizowanym projekcie, np. w działaniach projektowych należy ująć co najmniej jedną z form wsparcia kadry OWP w zakresie: pedagogiki małego dziecka, doskonalenia metodyki pracy z dziećmi, rozwoju kompetencji kluczowych, w obszarze diagnozy i potencjalnych problemów rozwojowych we wczesnym etapie. Wnioskodawca musi zrealizować co najmniej jedną z ww. form wsparcia kadry.

3.	Zakres wsparcia	<p>Proszę o wyjaśnienie, jak należy rozumieć typy projektów podlegające dofinansowaniu w konkursie nr FEDS.08.01-IZ.00-035/23. Przedmiotem wątpliwości jest, w naszym rozumieniu, niespójność Pkt 3. Regulaminu "Przedmiot naboru, w tym typy projektów podlegających dofinansowaniu" z informacjami w załączniku 2 w: Kryterium formalne specyficzne pkt 2.</p> <p>Czy obligatoryjnie w projekcie trzeba zwiększyć liczbę miejsc przedszkolnych? Czy są dopuszczalne projekty, w których liczba miejsc pozostaje ta sama, np. przy spełnieniu warunku, że projekt jest kierowany do przedszkoli integracyjnych, w których wszystkie działania obejmują dzieci z niepełnosprawnościami, z możliwością w grupach integracyjnych. Taki typ projektu był realizowany w poprzedniej perspektywie w konkursach 10.1.1. Czy jednak pkt a jest obligatoryjny, a pozostałe punkty są możliwe dopiero po jego spełnieniu? A może wystarczy realizować pkt b, również w przedszkolu nieintegracyjnym i pozostałe z 8.1.A?</p> <p>Pkt 3 Regulaminu, s.12 podaje: "Ogłoszone nabory obejmują obligatoryjnie typ projektu 8.1.A Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w istniejących lub nowych ośrodkach wychowania przedszkolnego (dalej: OWP); b) zajęcia rozwijające umiejętności kluczowe oraz społeczno-emocjonalne ułatwiające dzieciom uczenie się oraz korzystanie z różnorodnych możliwości 13 edukacyjnych na późniejszych etapach kształcenia, zajęcia rozwijające kompetencje społeczne, badawcze, twórczego podejścia do poznawania świata, zajęcia umożliwiające w sposób bezpieczny i świadomy poruszać się w świecie cyfrowym, zajęcia rewalidacyjne i specjalistyczne; <p>Punkty c,d,e obejmują doposażenie, adaptację, formy wsparcia personelu pedagogicznego.</p> <p>Takie rozumienie typu projektu, że obligatoryjny jest pkt a w naszej opinii stoi w sprzeczności z treścią załącznika nr 2: Kryterium formalne specyficzne, pkt 2 Kryterium zgodności projektu z rzeczywistymi deficytami i potrzebami: "Kryterium nie dotyczy wniosków o dofinansowanie, w których Wnioskodawca nie zakłada tworzenia nowych miejsc przedszkolnych."</p>	<p>W obecnym naborze nie ma konieczności zwiększania liczby miejsc przedszkolnych.</p> <p>Wskazany w typie działania 8.1.A zakres wsparcia dotyczy priorytetowych, ale również przykładowych działań, które mogą być realizowane w ogłoszonych naborach. Zatem łączna realizacja podpunktów od a) do e) nie jest obligatoryjna. Natomiast proszę zapoznać się z załącznikiem nr 1 do Regulaminu wyboru projektów, gdzie zawarte są wskazówki nt. zadań, które powinny znaleźć się w realizowanym projekcie, np. w działaniach projektowych należy ująć co najmniej jedną z form wsparcia kadry OWP w zakresie: pedagogiki małego dziecka, doskonalenia metodyki pracy z dziećmi, rozwoju kompetencji kluczowych, w obszarze diagnozy i potencjalnych problemów rozwojowych we wczesnym etapie. Wnioskodawca musi zrealizować co najmniej jedną z ww. form wsparcia kadry.</p>
4.	Zakres wsparcia	<p>Czy obowiązkowym elementem projektu jest zwiększenie liczby miejsc w OWP objętym projektem, czy też możliwa jest realizacja innych wymienionych w regulaminach typów wsparcia? Czy np. kwalifikowany jest projekt zakładający wyłącznie wsparcie rozwijające na rzecz przedszkolaków i podnoszenie kompetencji nauczycieli?</p>	<p>Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych nie jest obligatoryjnym działaniem w projekcie.</p>

5.	Zatrudnianie nauczycieli	Zatrudnianie nauczycieli - w załączniku nr 1 (standardy wsparcia) opisano dwie podstawy prawne zatrudniania nauczycieli w projekcie: karta nauczyciela i/lub umowa o pracę). Przykład: w projekcie prowadzonym w partnerstwie pomiędzy organem prowadzącym OWP a z podmiotem zewnętrznym (np. stowarzyszeniem), partner (stowarzyszenie) odpowiada za realizację części zajęć dla przedszkolaków. Czy w takim wypadku partner (który nie może zatrudnić nauczycieli na podstawie karty nauczyciela) ma obowiązek zatrudnienia ich na etat, czy też może zawrzeć z nimi umowy cywilno-prawne, zwłaszcza że tygodniowe wymiary tych godzin będą małe. Dodać należy że zajęcia przypisane partnerowi nie mogą ze względu na brak kwalifikacji zostać powierzone nauczycielom zatrudnionym w placówce, a stowarzyszenie jako partner wnosi do projektu swój potencjał i zasoby w tym doświadczenie w tożsamych działaniach.	W przedstawionym przypadku zastosowanie będzie mieć art. 15 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe. Dodatkowo w standardach napisane jest wprost, że osobą nie będącą nauczycielem do prowadzenia zajęć rozwijających zainteresowania należy zatrudnić na umowę o pracę.
6.	Nowe miejsca przedszkolne	Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych: czy możliwy jest projekt w którym w niektórych OWP będą tworzone nowe miejsca przedszkolne, a w niektórych nie?	Tak.
7.	Nowe miejsca przedszkolne	Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych: czy jeśli z diagnozy potrzeb w gminie wynika, że gmina nie ma potrzeby tworzenia nowych miejsc w przedszkolach, to czy projekt bez tego elementu może zostać przyjęty do realizacji?	Tak.
8.	Nowe miejsca przedszkolne/Zakres wsparcia	Czy w ramach obu naborów konieczne jest tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego? Czy możliwe jest, aby wniosek o dofinansowanie nie uwzględniał zadania związanego z utworzeniem nowych miejsc wychowania, a uwzględniał zadania mające na celu dofinansowanie/ wsparcie już istniejących miejsc w OWP (np. poprzez szkolenie kadry OWP, realizacja zajęć dodatkowych dla dzieci)? Ponadto, czy wniosek o dofinansowanie musi obejmować wszystkie rodzaje wsparcia wskazane w podpunktach a – e?	Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych nie jest obligatoryjnym działaniem w projekcie. Wskazany w typie działania 8.1.A zakres wsparcia dotyczy priorytetowych, ale również przykładowych działań, które mogą być realizowane w ogłoszonych naborach. Zatem łączna realizacja podpunktów od a) do e) nie jest obligatoryjna.
9.	Kwalifikowalność wydatków	Jaki jest okres kwalifikowalności wydatków w ramach obu naborów? Oraz czy w przypadku tworzenia nowych miejsc - jeżeli Beneficjent jest w trakcie realizacji inwestycji związanej z tworzeniem nowych miejsc przedszkolnych, a zadania z tym związane nie zostały jeszcze zakończone, możliwa będzie refundacja poniesionych dotychczas kosztów (zakładając, że są one realizowane w okresie kwalifikowalności wydatków)?	Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 okres kwalifikowalności wydatków w ramach projektu może obejmować czas przed podpisaniem umowy o dofinansowanie o ile wydatki te będą poniesione w okresie realizacji projektu wskazanym we wniosku o dofinansowanie. Wydatki te ponoszone są na Państwa własną odpowiedzialność. Wydatki poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne wyłącznie w przypadku spełnienia warunków kwalifikowalności określonych w „Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” i w umowie o dofinansowanie projektu. Podsumowując okres kwalifikowalności wydatków w ramach projektu będzie określony w umowie o dofinansowanie projektu i będzie on tożsamy z okresem realizacji projektu.
10.	Okres realizacji projektu/ Nowe miejsca przedszkolne	Jaki jest maksymalny okres realizacji projektu (cały projekt) oraz jaki jest maksymalny okres realizacji zadania polegającego na bieżącym funkcjonowaniu miejsc wychowania przedszkolnego/ nowoutworzonych miejsc wychowania przedszkolnego?	Rekomendujemy, aby okres realizacji Państwa projektu nie przekraczał 31 sierpnia 2026 r. Jeśli planujecie Państwo dłuższy okres realizacji prosimy o przedstawienie we wniosku o dofinansowanie uzasadnienia. W przypadku tworzenia nowych miejsc przedszkolnych koszty związane z ich utrzymaniem mogą być kwalifikowalne w okresie trwania projektu.
11.	Wniosek o dofinansowanie projektu	Czy w ramach projektów można zaplanować sfinansowanie kosztów związanych z utworzeniem wniosku o dofinansowanie projektu?	Tak, w ramach kosztów pośrednich.

12.	Wnioskodawcy, Beneficjanci i Partnerzy	Mam pytanie odnośnie naboru na przedszkola (ryczałt). Jedno z kryteriów dotyczy wnioskodawcy/partnera. Nie są tam ujęci przedsiębiorcy (osoby prawne lub osoby prowadzące działalność gospodarczą). Jednocześnie wskazano, że „W przypadku gdy Wnioskodawcą jest podmiot niebędący organem prowadzącym przedszkole projekt musi być realizowany w partnerstwie z organem prowadzącym taki podmiot”. W jaki zatem sposób może złożyć wniosek przedszkole, którego organem prowadzącym jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą? Czy jest ono wykluczone z możliwości składania wniosku w tym naborze?	W przypadku, gdy przedsiębiorca prowadzi już OWP, to może być Wnioskodawcą w przedmiotowym naborze, gdyż wpisuje się w typ Wnioskodawców/Beneficjentów i Partnerów pn. „przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego”.
13.	Wnioskodawcy, Beneficjanci i Partnerzy	Z czego wynika różnica w określeniu typów beneficjenta dla działania 8.1.A określonych w SZOP i Regulaminie?	W SZOP wskazane są typy beneficjentów ogólnych i szczegółowych dla całego działania 8.1 Dostęp do edukacji, czyli nie tylko dla edukacji przedszkolnej, ale również dla kształcenia ogólnego czy zawodowego. W związku z tym w kryteriach wyboru projektów i Regulaminie wyboru projektów ION wybiera spośród możliwych beneficjentów tych, którzy będą mogli wziąć udział w danym naborze.
14.	Zakres wsparcia	Czy w ramach naborów nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23 oraz FEDS.08.01-IZ.00-035/23 – po utworzeniu nowych miejsc przedszkolnych – możliwe będzie finansowanie dodatkowych zajęć dla dzieci z już istniejących oddziałów przedszkolnych? A więc jeżeli w przedszkolu w ramach projektu powstają nowe miejsca przedszkolne/ nowy OWP – w ramach projektu możliwe będzie finansowanie realizacji zajęć dodatkowych nie tylko dla dzieci z nowego OWP, ale również dla dzieci z już istniejących oddziałów?	Tak.
15.	Zakres wsparcia	Czy w ramach naborów nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23 oraz FEDS.08.01-IZ.00-035/23 – w projektach można będzie doposażyć - poza nowotworzoną grupą - grupy już istniejące?	Tak.
16.	Zakres wsparcia	Wnioskodawca planuje w dwóch funkcjonujących oddziałach przedszkola utworzyć dodatkowe 6 miejsc w każdym czyli łącznie 12 miejsc do dopuszczalnego limitu 28 miejsc w jednym oddziale przedszkolnym (Rozporządzenie ministra edukacji i nauki w sprawie zwiększenia limitów w oddziałach placówek oświatowych weszło w życie 10 marca 2022 roku. Zgodnie z nim w grupie przedszkolnej może być obecnie maksymalnie 28 dzieci). W związku z czym warunek obligatoryjny w ramach typu 8.1.A zostanie spełniony tj. tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w istniejących lub nowych ośrodkach wychowania przedszkolnego (dalej: OWP). Czy pozostałe formy wsparcia w ramach typu 8.1.A - b) oraz uzupełniające typy 8.1.D, 8.1.E i 8.1.F mogą być wówczas dedykowane tylko dla dzieci objętych wsparciem w ramach utworzonych 12 nowych miejsc czy dla dzieci uczęszczających już do przedszkola również można zaplanować określone w powyższych typach zajęcia dodatkowe?	Pozostałe formy wsparcia w ramach typu 8.1.A oraz uzupełniające typy 8.1.D, 8.1.E i 8.1.F mogą być skierowane również dla dzieci uczęszczających już do przedszkola.
17.	Zakres wsparcia	Czy istnieje możliwość wprowadzenia zajęć w formie warsztatów teatralnych, które byłyby prowadzone przez aktorów zatrudnionych w teatrze (część z nich na miejscu w placówkach, część w teatrze). Czy w takim przypadku istnieje możliwość podpisania umowy z teatrem na przeprowadzenie takiej usługi zleconej?	Tak, istnieje taka możliwość.
18.	Przedszkola integracyjne	Czy w projekcie mogą brać udział przedszkola integracyjne?	Tak.

19.	Zakres wsparcia	Czy w projekcie mogą być realizowane warsztaty z robotyki i z lego prowadzone przez firmę zewnętrzną?	W pierwszej kolejności zajęcia dodatkowe powinny być realizowane przez nauczycieli lub inne osoby niebędące nauczycielem. IZ nie rekomenduje zatrudniania firm zewnętrznych do prowadzenia zajęć dodatkowych, natomiast w przypadku braku takich osób lub konieczności posiadania przez taką osobę specjalistycznej wiedzy (np. zajęcia z pszczelarzem, alpakoterapia) można opłacić zajęcia z budżetu projektu.
20.	Wniosek o dofinansowanie projektu	Na jakich zasadach możliwe będzie kwalifikowanie napisania/ utworzenia wniosku o dofinansowanie w ramach projektu? Wnioski o dofinansowanie tworzone będą obecnie (składane do 11.10.2023 r.), a więc również płatności za napisanie wniosków będą ponoszone przez Beneficjentów prawdopodobnie w październiku/ ostatnim kwartale 2023 r. Co w sytuacji, jeżeli realizacja projektu rozpocznie się w 2024 r.? Czy wówczas koszt związany z napisaniem wniosków również będzie mógł być uznany za kwalifikowalny?	Napisanie/utworzenie wniosku o dofinansowanie jest wydatkiem kwalifikowalnym w ramach kosztów pośrednich.
21.	Nowe miejsca przedszkolne	W Regulaminie konkursu nie określono maksymalnej długości realizacji zadania związanego z bieżącym funkcjonowaniem nowo utworzonych miejsc przedszkolnych. W poprzedniej perspektywie (2014-2020) często określano, że np. długość finansowania działań związanych z bieżącym funkcjonowaniem nowo utworzonych miejsc nie może przekroczyć 12 miesięcy. Rozumiem, że w przypadku obecnych naborów nie ma takiego ograniczenia i Beneficjent będzie mógł zaplanować działania z tym związane np. w ramach 24 miesięcy?	Informacja ta została zawarta w Załączniku nr 1 do Regulaminu wyboru projektów, tj. W przypadku tworzenia nowych miejsc przedszkolnych możecie Państwo uzyskać dofinansowanie również na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z ich utrzymaniem w okresie trwania projektu.
22.	Wnioskodawcy, Beneficjanci i Partnerzy	Czy w naborze nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23 działania obligatoryjne (czyli wsparcie karty uczącej i dzieci co wynika z kryteriów) są obligatoryjne dla każdego z Partnerów projektu, jeśli w projekcie jest kilku Partnerów realizujących zadania? Czy wystarczy, aby tylko kilku Partnerów realizowało działania obligatoryjne, a reszta Partnerów realizowałaby działania uzupełniające np. doposażenie/adaptacja pomieszczeń? Poprzez Partnerów rozumiemy Gminy. Każda z Gmin miałaby po kilka przedszkoli realizujących zadania projektu. Czy dopuszczalne jest, aby jedna ze szkół danego Partnera realizowała tylko zadanie uzupełniające np. doposażenie? a reszta szkół tego Partnera zrealizowałaby działania obligatoryjne czyli wsparcie kadry i dzieci?	Doposażenie OWP nie może stanowić jedyne lub głównego celu projektu, a zakup sprzętów musi być niezbędny do osiągnięcia celu projektu. Dodatkowo każda placówka musi zrealizować choć jedną formę wsparcia wskazaną w kryteriach merytorycznych specyficznych pn.: Kryterium podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadry i Kryterium formy wsparcia dla dzieci.
23.	Wnioskodawcy, Beneficjanci i Partnerzy	Czy Wnioskodawcą w naborze FEDS.08.01-IZ.00-036/23 może być Stowarzyszenie gmin i powiat?	Stowarzyszenia utworzone w celu współdziałania jednostek samorządu terytorialnego mogą brać udział w ogłoszonych naborach, w zakresie edukacji przedszkolnej. Przy składaniu wniosku o dofinansowanie projektu należy, w przypadku stowarzyszeń i związków JST, wybrać kategorię ogólną "Administracja publiczna", a następnie szczegółową "Jednostki Samorządu Terytorialnego".
24.	Doposażenie/ wyposażenie/ Pomoce dydaktyczne	Czy istnieje procent jaka wartość z projektu ogółem może zostać przeznaczona na zakup wyposażenia i pomocy dydaktycznych?	Nie.
25.	Nowe miejsca przedszkolne	Chcielibyśmy otworzyć przedszkole (oddział zerowy dla 6-latków oraz oddział dla 5 latków). Bardzo proszę o informację, czy w ramach programu 8.1 Dostęp do edukacji, Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska moglibyśmy wnioskować na otwarcie placówki. Czy udział w programie mogą brać tylko placówki posiadające oddziały przedszkolne? Jesteśmy niepubliczną szkołą podstawową o uprawnieniach szkoły publicznej.	Wnioskodawcą/Beneficjentem i Partnerem w projekcie może być szkoła i inna placówka systemu oświaty. W związku z tym organ prowadzący szkołę niepubliczną o uprawnieniach publicznej szkoły może brać udział w naborach.

26.	Zajęcia dla dzieci	Zarówno w dokumentacji naboru, jak i podczas webinarium oraz opublikowanych odpowiedziach podkreślali Państwo konieczność prowadzenia zajęć przez nauczycieli lub osoby nie będące nauczycielami, ale w oparciu o umowę o pracę. Wskazywali przy tym Państwo na zapisy ustawy Prawo oświatowe. Ustawa ta jednak w istocie dotyczy m.in. przedszkoli/organów prowadzących przedszkola, a w katalogu możliwych wnioskodawców są także inne podmioty (oczywiście w partnerstwie z organami prowadzącymi OWP). W kontekście tego, czy jest możliwe organizacja zajęć dla dzieci przez partnera niebędącego OWP? Np. w formule udostępnienia sali przez przedszkole na potrzeby takich zajęć zgodnie ze stanowiskiem MEN: Zajęcia dodatkowe w przedszkolach - Ministerstwo Edukacji i Nauki - Portal Gov.pl (www.gov.pl) (ostatni akapit).	W pierwszej kolejności zajęcia powinny być realizowane przez nauczycieli lub inne osoby niebędące nauczycielem. IZ nie rekomenduje zatrudniania firm zewnętrznych do prowadzenia zajęć, natomiast w przypadku braku takich osób lub konieczności posiadania przez taką osobę specjalistycznej wiedzy (np. zajęcia z pszczelarzem, alpakoterapia) można opłacić zajęcia z budżetu projektu. Zajęcia dodatkowe mogą być realizowane w ramach godzin dydaktycznych bądź poza nimi. W przypadku partnerstwa pomiędzy gminą a organizacją pozarządową rekomendujemy, aby sala była rozliczona w ramach wkładu własnego.
27.	Zajęcia dla dzieci	Rozumiem, że w ramach projektu można zaplanować zajęcia „zewnętrzne”, np. w ramach „rozszerzonych” biletów w różnych podmiotach edukacyjnych/kulturalnych itp. np. wizyta w zoo/teatrze/centrum nauki połączona z zajęciami prowadzonymi przez pracowników/przedstawicieli tych podmiotów?	Tak.
28.	Zajęcia dla dzieci	Czy można zaplanować pojedyncze lub cykl kilku zajęć, np. tematyczne zajęcia/warsztaty w przedszkolach prowadzone przez podmioty zewnętrzne (usługa zlecona).	W pierwszej kolejności zajęcia powinny być realizowane przez nauczycieli lub inne osoby niebędące nauczycielem. IZ nie rekomenduje zatrudniania firm zewnętrznych do prowadzenia zajęć, natomiast w przypadku braku takich osób lub konieczności posiadania przez taką osobę specjalistycznej wiedzy (np. zajęcia z pszczelarzem, alpakoterapia) można opłacić zajęcia z budżetu projektu.
29.	Zajęcia dla dzieci	W kryterium dot. form wsparcia wskazują Państwo między innymi na „organizację zajęć w modelu STREAM (https://streamedukacja.pl/zajecia-stream/)”. Wskazujecie Państwo przy tym na konkretną stronę, przy czym zasadniczo na stronie nie jest opisany model STREAM, a prezentowane są konkretne pomoce dydaktyczne z linkami do sklepu znowu konkretnego sprzedawcy/firmy (właściciela strony streamedukacja.pl). Jak należy rozumieć odnośnik do przedmiotowej strony?	Wskazany w kryteriach wyboru projektów link kieruje do strony głównej, w której znajdują Państwo różne informacje nt. modelu STREAM. Proszę o przeglądnięcie strony i skorzystanie z elementów menu nawigacyjnego.
30.	Nowe miejsca przedszkolne	Wsparcie w ramach 8.1.D, E i F Beneficjent planuje uruchomić nową grupę w przedszkolu, w którym działają już 4 grupy przedszkolne. Czy wsparcie w ramach ww. działań mogą być skierowane również do istniejących grup czy wyłącznie do grup przedszkolnych NOWYCH?	Wsparcie może być skierowane również do już istniejących grup przedszkolnych.
31.	Zajęcia dla dzieci	Wsparcie w ramach 8.1.A Beneficjent planuje uruchomić nową grupę przedszkolną, do której uczęszczać będą również dzieci z niepełnosprawnościami. Do pozostałych 4 istniejących grup przedszkolnych uczęszczą również dzieci z niepełnosprawnościami. Czy w ramach działania 8.1.A można zaplanować specjalistyczne formy wsparcia dla ww. dzieci, dostosowane do rodzaju niepełnosprawności itp.? Czy w ramach 8.1.A można zaplanować specjalistyczne formy wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnościami, które uczęszczą do istniejących grup przedszkolnych?	Wsparcie specjalistyczne może być skierowane do wszystkich dzieci w placówce. Udzielane wsparcie specjalistyczne musi być zgodne z przepisami krajowymi.
32.	Specjalista ds. oferty wsparcia dla dzieci	Zatrudnienie specjalisty ds. oferty wsparcia dla dzieci Czy w ramach projektu można zaplanować zatrudnienie pracownika merytorycznego np. specjalistę ds. wsparcia dzieci, który będzie zajmował się organizacją wsparcia dla dzieci w ramach działań 8.1.D, E i F a także wsparcia specjalistycznego dla dzieci z niepełnosprawnościami. Nie jest to działanie związane z zarządzaniem projektem.	Wskazany wydatek musi wpisać się w cel projektu, a jego kwalifikowalność zostanie oceniona przez KOP.

33.	Zajęcia dla dzieci	Czy gdziekolwiek w dokumentacji jest ujęte przez kogo mogą być prowadzone zajęcia STEM, STEAM? Czy może je prowadzić osoba, która jest zatrudniona jako pracownik wychowania przedszkolnego.	Tak, zajęcia w modelu STEAM może prowadzić nauczyciel.
34.	Kadra ucząca i zarządzająca	Czy można objąć szkoleniem, dołączyć do grupy docelowej pracowników administracji przedszkola? Konkretnie chodzi o stanowisko: pomoc nauczyciela (pracownik administracji). Jest to personel przedszkola niepedagogiczny, zatrudniony w oparciu o umowę o pracę; współpracuje podczas zajęć z nauczycielem, wspomaga funkcjonowanie dziecka w grupie.	Tak.
35.	Zajęcia dla dzieci	W instytucjach typu ZOO, Hydropolis, teatr, opera są dostępne zajęcia/warsztaty prowadzone przez pracowników tej instytucji. Czy tego typu zajęcia pozaszkolne prowadzone będą kwalifikowalne?	Tak.
36.	Zajęcia dla dzieci	Chcielibyśmy upewnić się, czy zajęcia dodatkowe mogą zostać zaplanowane również dla dotychczasowych przedszkolaków w już istniejącej placówce, a nie wyłącznie dla dzieci, które rozpoczną edukację przedszkolną w ramach utworzonych w projekcie nowych miejsc przedszkolnych?	W zajęciach dodatkowych mogą brać udział wszystkie dzieci uczęszczające do OWP.
37.	Cross-financing	W ramach projektu planujemy prace adaptacyjno-wykończeniowe. W związku z tym stanowią one cross-financing. Pojawiło się więc pytanie dotyczące trwałości projektu. Regulamin wskazuje, że „Proszę pamiętać, że w przypadku wydatków objętych zasadą cross-financingu są Państwo zobowiązani do przestrzegania zasad określonych dla EFRR, w tym zasady zachowania trwałości inwestycji opisanej szczegółowo w „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” oraz umowie o dofinansowanie projektu”. Wytyczne podkreślają, że konieczne jest utrzymanie inwestycji przez okres 5 lat. Czy jeżeli jesteśmy średnim przedsiębiorstwem to czy okres ten może zostać skrócony do 3 lat (projekt nie podlega obowiązkowi utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej)? Dodatkowo wytyczne wskazują, że „Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 15% finansowania UE każdego priorytetu”. Z kolei Regulamin wskazuje na 30%. Która wartość jest więc prawidłowa?	Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 30% wartości projektu. W przypadku projektów z zakresu edukacji przedszkolnej trwałość wydatków w ramach cross-financingu musi być zachowana przez okres 5 lat a w przypadku gdy Beneficjentem projektu jest MŚP – przez okres 3 lat.
38.	Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Jak rozumiecie państwo dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi? Czy w tej grupie oprócz m.in. dzieci z problemami komunikacyjnymi czy ADHD znajdują się również dzieci wybitnie uzdolnione?	Tak.
39.	Nowe miejsca przedszkolne	Czy w przypadku utworzenia nowej placówki przedszkolnej, w okresie realizacji projektu i/lub trwałości projektu można uruchomić nową grupę przedszkolną poza projektowo / komercyjnie? Tj. grupę dzieci, które nie będą uczestnikami projektu, nie uzyskają dofinansowania do pobytu, a pełen koszt za ich pobyt poniosą rodzice? Z tym, że dzieci te będą korzystały z infrastruktury projektowej takiej jak szatnia, plac zabaw czy łazienki?	W naszej ocenie taka sytuacja nie jest dopuszczalna. Środki przeznaczone w ramach projektu na utworzenie nowej placówki przedszkolnej mają służyć objęciu wsparciem wskazanej we wniosku grupy docelowej, a nie przyczyniać się do komercyjnej działalności Wnioskodawcy. Natomiast nie ma przeciwwskazań, aby w projekcie wykazać wszystkie dzieci, które mają uczęszczać do przedszkola.

40.	Kryteria wyboru projektu	<p>Zwracamy się z prośbą o informację w zakresie Kryterium:</p> <p>Czy na terenie jednostki samorządu terytorialnego (JST) lub podmiotu przez nią kontrolowanego lub zależnego (która/y jest Wnioskodawcą) nie obowiązują żadne ustanowione przez organy tej JST dyskryminujące akty prawa miejscowego?</p> <p>Czy jeżeli na terenie Gminy, która będzie Wnioskodawcą w projekcie, nie obowiązują dyskryminujące akty prawa miejscowego (jak i każdej wchodzącej w skład partnerstwa JST lub podmiotu przez nią kontrolowanego lub od niej zależnego), natomiast akt taki obowiązuje w powiecie, na terenie którego leży Gmina – czy w jakikolwiek sposób wyklucza to Gminę z ubiegania się o dofinansowanie?</p>	<p>Kryterium nie podlegania wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie z powodu obowiązywania dyskryminujących aktów prawa miejscowego, dotyczy Wnioskodawcy i Partnerów. Państwa pytanie wskazuje, że Wnioskodawcą jest gmina, na terenie której nie obowiązują żadne ustanowione przez gminę dyskryminujące akty prawa miejscowego. Zatem kryterium to zostanie spełnione.</p> <p>Ponadto Wnioskodawca winien złożyć stosowne oświadczenie będące załącznikiem nr 9 do Regulaminu wyboru projektów. Dodatkowo weryfikacja Wnioskodawcy polega na sprawdzeniu czy, w tym przypadku Państwa gmina nie jest umieszczona na liście Rzecznika Praw Obywatelskich z powodu obowiązujących i ustanowionych przez tę gminę aktów prawa miejscowego uznanych za dyskryminujące.</p>
41.	Czas realizacji projektu	<p>Nie znalazłem w dokumentacji konkursowej wskazania dot. maksymalnej liczby miesięcy realizacji projektu. Jest wskazany proponowany czas rozpoczęcia i zakończenia ale nie ma ograniczeń dot. czasu realizacji projektu np. 12 miesięcy wsparcia w ramach edukacji przedszkolnej.</p> <p>Czy wsparcie edukacji przedszkolnej tj. finansowanie podstawowej edukacji + wsparcie dodatkowe, specjalistycznego itp. może trwać 18 lub 24 miesiące?</p>	<p>Okres wsparcia określa Wnioskodawca, natomiast rekomendujemy, by nie przekraczał 31 sierpnia 2026 r.</p>
42.	Obszar wsparcia	<p>Czy w ramach powyższego naboru tzw. "zerówka", która mieści się w szkole podstawowej, również może uczestniczyć w naborze?</p>	<p>Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych mogą zostać objęte wsparciem w ramach projektu.</p>
43.	Wnioskodawca	<p>Czy jako Przedszkole Samorządowe z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi moglibyśmy złożyć wnioski?</p>	<p>Tak, ale dzieci z oddziałów specjalnych nie mogą zostać objęte wsparciem w ramach naboru.</p>
44.	Partnerstwo	<p>Jako przedstawiciel organizacji pozarządowej, stowarzyszenia, które ma być partnerem wiodącym (odpowiedzialnym za rozliczenie finansowe) w projekcie z działania 8.1 realizowanym w partnerstwie z organem prowadzącym przedszkola gminne proszę o wyjaśnienie następującej kwestii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czy jako stowarzyszenie możemy zatrudnić nauczycieli pracujących w publicznych przedszkolach na umowę-zlecenie, zgodnie ze stawkami zaszerogowania przynależnymi z KN.? 2. Czy 10% dofinansowania do projektu z budżetu państwa jest obligatoryjne, czyli, że nasz wkład w tym typie projektu wynosi 20%? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. W naszej ocenie nie ma takiej możliwości. 2. Tak
45.	Obszar wsparcia	<p>Czy Przedszkole Publiczne z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Specjalnym może brać udział w projekcie? Czy dzieci z oddziału specjalnego mogą zostać objęte projektem?</p>	<p>Działania projektowe nie mogą obejmować wsparciem dzieci z oddziałów specjalnych.</p>
46.	Obszar wsparcia	<p>Czy Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Integracyjnymi może uczestniczyć w projekcie?</p>	<p>Tak</p>
47.	Grupa docelowa	<p>Czy rodzice dzieci przedszkolnych mogą być grupą docelową?</p>	<p>Nie</p>
48.	Rodzaj wsparcia	<p>Czy zakup laptopów potrzebnych do prowadzenia zajęć projektowych należy do cross-finansingu, a jeśli nie to co należy rozumieć pod nazwą "sprzęt" użyta w regulaminie konkursu przy cross-finansingu? W dotychczasowych pisanych przez fundację wnioskach, które otrzymały dotację, komputery potrzebne do zajęć nie były lokowane w cross-finansingu.</p>	<p>Zakup laptopów potrzebnych do prowadzenia zajęć projektowych nie jest cross-finansowaniem. Pojęcie sprzęt zostało zaczerpnięte z wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027. Dokument nie zawiera dokładnej definicji, ale komputery wskazane w pytaniu uznajemy za sprzęt w rozumieniu przytoczonych zapisów. Zgodnie z jedną przesłanką określającą, czy dany zakup stanowi cross-finansowanie, jeśli beneficjent wykaże, że zakup jest konieczny dla osiągnięcia celów projektu to nie będzie on uznany za wydatek objęty zasadą cross-finansowania.</p>

49.	Rozliczenie we wniosku o dofinansowanie	We wniosku jest część nazwana "źródła finansowania". Czy chodzi o dane liczbowe z finansowania kosztów bezpośrednich czy też łącznie z kosztami pośrednimi?	Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w systemie SOWA EFS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (dla naborów ogłaszanych przez IZ FEDS) wskazuje na str. 47, jakie informacje powinny zostać zawarte w Sekcji Źródła finansowania. Część pól uzupełniana jest automatycznie, jak np. Razem wkład własny i całkowity budżet projektu (pole Suma) – system zlicza wszystkie kwoty dotyczące zarówno kosztów bezpośrednich, jak i pośrednich. Pola edytowane dotyczą następujących kategorii: - Dofinansowanie – należy wpisać wartość dofinansowania ogółem, czyli koszty bezpośrednie razem z kosztami pośrednimi, bez wkładu własnego. - wkład własny w podziale na źródła jego pochodzenia: W tym budżet państwa – należy wpisać wartość wkładu własnego pochodzącą ze środków budżetu państwa (jeśli dotyczy) W tym budżet jednostek samorządu terytorialnego – należy wpisać wartość wkładu własnego pochodzącą ze środków jst (jeśli dotyczy) W tym inne publiczne – należy wpisać wartość wkładu własnego pochodząca z innych środków publicznych (jeśli dotyczy) W tym prywatne – należy wpisać wartość wkładu własnego pochodzącą ze środków prywatnych (jeśli dotyczy). To, czy we wkładzie własnym znajdują się koszty bezpośrednie czy również pośrednie, należy do decyzji Wnioskodawcy.
50.	Kryterium potencjału finansowego	W dokumentacji konkursowej znajduje się informacja, że Wnioskodawcą może być wyłącznie podmiot o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu. Czy będąc jednoosobową działalnością gospodarczą i nie posiadając odpowiednio wysokiego obrotu (planuję projekt w Partnerstwie), ale wskazując w treści wniosku, że jestem w stanie samodzielnie zapewnić płynność finansową poprzez środki prywatne, zabezpieczenia hipoteczne, odpowiednią zdolność kredytową, spełnię ww. warunek?	Kryterium pn. „Kryterium potencjału finansowego” określa, że badana będzie suma przychodów Wnioskodawcy i partnerów.
51.	Rozliczenie we wniosku o dofinansowanie	Czy możliwym jest zaplanowanie w projekcie wkładu własnego niepieniężnego w formie pracy wolontariatu? Chodzi tutaj dokładnie o studentów odbywających praktyki w placówce- swoje zadania wykonują nieodpłatnie jednak ustawie o wolontariacie określone są stawki określające wartość wykonywanej pracy i tę pracę chcielibyśmy włączyć do projektu jako wkład własny niepieniężny - prosimy o stanowisko w tej sprawie.	Wkład niepieniężny może być wniesiony w formie pracy wolontariuszy. Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027: wkład niepieniężny polega na wniesieniu (wykorzystaniu na rzecz projektu) nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), wartości niematerialnych i prawnych, ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub nieodpłatnej pracy społecznej członków stowarzyszenia wykonywanej na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261, z późn. zm.) – ze składników majątku beneficjenta lub majątku innych podmiotów, jeżeli możliwość taka wynika z przepisów prawa oraz zostanie to ujęte w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu.
52.	Zakres wsparcia	Czy można zaplanować w ramach projektu studia podyplomowe dla kadry pedagogicznej mimo, że będą one trwały przez cały okres projektu i dany nauczyciel nie zdąży przeprowadzić w tym czasie zajęć wynikających z jego nowych kwalifikacji? Beneficjentem projektu będzie JST.	Tak

53.	System SOWA EFS	W związku z tym, że zostałem poproszony o napisanie wniosku w ramach przedmiotowego naboru dla jednej z gmin z terenu woj. dolnośląskiego chciałem zapytać czy wspomniany wniosek mogę stworzyć w systemie SOWA za pośrednictwem mojego konta użytkownika. Sam generator daje taką możliwość gdyż pozwala tworzyć tzw. "profile organizacji" zastanawiam się czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki formalne, które nie pozwalałyby na napisanie i wysłanie wniosku w taki sposób. Cały proces odbywa się oczywiście za pełnym przyzwoleniem gminy, która podpisze wszystkie stosowne dla konkursu oświadczenia oraz załączniki. A sposób postępowania w tym przypadku wynika raczej z tego, że nie jestem pracownikiem gminy więc tym samym gmina nie może mi udostępnić loginu i hasła do własnego generatora.	Sposób korzystania z generatora SOWA EFS i jego funkcjonalność została opisana w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w systemie SOWA EFS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (dokument dostępny w generatorze SOWA w zakładce Pomoc, a następnie Instrukcje i procedury). Opisana przez Pana sytuacja jest technicznie możliwa. Zalecamy jednak, aby to organizacja, czyli w tym przypadku gmina, utworzyła i aktywowała konto organizacji, następnie zarejestrowała organizację i udostępniła Panu profil w organizacji. Należy postępować w sposób opisany w Instrukcji w rozdziałach 3, 4 i 5 (str. 20 -71).
54.	Kryterium premiujące	W ramach naborów FEDS.08.01-IZ.00-036/23 oraz FEDS.08.01-IZ.00-035/23 określono w załącznikach do regulaminów kryterium premiujące nr 4: Kryterium dostępności wysokiej jakości wsparcia. Czy kryterium to można uznać za spełnione w przypadku, kiedy projekt jest skierowany do Ośrodka Wychowania Przedszkolnego, który jest Oddziałem Przedszkolnym przy Szkole Podstawowej, przy założeniu, że Oddział ten jako OWP nie otrzymał wsparcia z EFS w latach 2014-2020 w ramach RPO WD, natomiast Szkoła Podstawowa, przy której dany OWP funkcjonuje, skorzystała z takiego wsparcia?	Tak, kryterium zostanie spełnione, o ile dzieci z oddziału przedszkolnego nie korzystają ze wsparcia, które otrzymała SP.
55.	Kryterium premiujące	W ramach naborów FEDS.08.01-IZ.00-036/23 oraz FEDS.08.01-IZ.00-035/23 określono w załącznikach do regulaminów kryterium premiujące nr 5: Kryterium dostępności wysokiej jakości wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnością i/lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Czy kryterium to można uznać za spełnione w przypadku, kiedy dzięki wsparciu EFS (np. poprzez zakup dedykowanych sprzętów/ pomocy) zapewnione zostaną warunki w OWP do przyjęcia dzieci z niepełnosprawnością i/lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jednakże dzieci takie fizycznie nie zostaną przyjęte w trakcie realizacji projektu (nie zgłoszą się w wyniku rekrutacji)?	Tak
56.	Obszar wsparcia	Czy z naboru FEDS.08.01-IZ.00-036/23 mogą skorzystać oddziały przedszkolne tzw. zerówki?	Tak